

Sygn. akt: I C 727/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Rybarczyk
Protokolant:	st. sekr. sądowy Anna Wysocka

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2014 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa (...) **Sp. z o.o. w B.**

przeciwko **R. K., M. K.**

o zapłatę

1. Utrzymuje w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 25.06.2013r. w sprawie INc 178/13;
2. Zasądza od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Bydgoszczy na rzecz Kancelarii Radcy Prawnego M. A. (1) kwotę 4.428 zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych) z tytułu zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanym;
3. Kosztami sądowymi od uiszczenia których pozwani byli zwolnieni obciąża Skarb Państwa.

SSO Wojciech Rybarczyk

Sygn. akt I C 727/13

UZASADNIENIE

Powódka (...) sp. z o.o. w B. wniosła o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, że pozwani M. K. i R. K. mają zapłacić solidarnie z weksła na rzecz powódki kwotę 112 793,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 4 czerwca 2013r. do dnia zapłaty z kosztami postępowania sądowego oraz kosztami zastępstwa adwokackiego, a w razie wniesienia przez pozwanych zarzutów wniosła o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że pozwana M. K. na podstawie umowy najmu z dnia 2 grudnia 2010r. wynajmowała do dnia 1 marca 2013r. lokal usługowy znajdujący się w budynku (...) Galeria (...) w B. przy ul. (...), w celu prowadzenia działalności gospodarczej (...). Powódka podała, że pozwana pozostawała w zwłoce z zapłatą czynszu najmu i pozostałych opłat wynikających z umowy i pomimo zobowiązania do spłaty zadłużenia na warunkach ustalonych przez strony porozumieniem z dnia 25 stycznia 2012r. nie dokonała spłaty całej zaległej należności. Powódka wskazała, że poczyniła z pozwaną kolejne ustalenia w zakresie spłaty zadłużenia, które również nie zostały przez pozwaną spełnione. Powódka podała, że dopiero po ustanowieniu przez nią zastawu na rzeczach ruchomych pozwanej strony w dniu 20 marca 2013r. zawarły stosowne porozumienie, pozwana opróżniła i wydała powódce

wynajmowany lokal oraz zobowiązała się do spłaty zadłużenia w ratach w wysokości i terminie tam określonym. Ponadto celem zabezpieczenia roszczeń powódki pozwana wystawiła weksel in blanco poręczony przez pozwanego R. K. wraz z podpisaną przez pozwaną deklaracją wekslową. Zdaniem powódki, z uwagi na to że pozwana pomimo uznania roszczenia i zobowiązania się do jego spłaty nie wywiązała się z warunków porozumienia z dnia 20 marca 2013r. kwota zadłużenia wynikająca z objętych porozumieniem faktur stała się wymagalna wraz z odsetkami maksymalnymi liczonymi od daty wymagalności poszczególnych faktur, do jakich ograniczyła odsetki zgodnie z art. 359§ 2⁽²⁾ k.c. Powódka podała, że pomimo wezwania pozwaną do zapłaty, a następnie zawiadomienia ich o wypełnieniu weksla i wezwania do jego wykupu najpóźniej do dnia 3 czerwca 2013r. pozwani nie uregulowali należności i nie wykupili weksla.

W dniu 25 czerwca 2013r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym nakazał pozwanym R. K. i M. K. aby zapłacili solidarnie z weksla na rzecz powódki kwotę 112 793,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 czerwca 2013r. do dnia zapłaty oraz kwotę 5 027 zł tytułem kosztów procesu (k. 89).

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwani wnieśli o umorzenie długu w całości. Ponadto pozwana przyznała, że podpisała umowę najmu lokalu i że zobowiązała się do regularnego opłacania czynszu, jednakże mimo usilnych starań zarówno wynajmującego jak i jej zainteresowanie klientów było zbyt małe i przychody nie wystarczały na kupno towaru do baru ani za zapłatę czynszu. Pozwana potwierdziła również, że podpisała porozumienie w dniu 20 marca 2013r. (k. 101-104).

Pismem procesowym z dnia 13 marca 2014r. pozwani sprecyzowali zarzuty od nakazu zapłaty i wnieśli o uchylenie nakazu zapłaty w całości, oddalenie powództwa w całości oraz przyznanie pełnomocnikowi kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu podnosząc, że umowa najmu z dnia 2 grudnia 2012r. jest nieważna jako sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Zdaniem pozwaną czynsz ustalony w umowie został ustalony w sposób nadmiernie wygórowany, niesprawiedliwie wyrażający wzajemne interesy i rozkład ryzyka prowadzonej działalności, a nadto pozwana zobowiązana była do wnoszenia opłaty promocyjnej. Ponadto z uwagi na niewielki ruch klientów galerii zysk okazał się nieosiągalny dla pozwanej a obroty nie przekraczały zobowiązań wobec powódki. Ponadto w warunkach dysproporcji stron zostało podpisane porozumienie z dnia 20 marca 2013r. Zdaniem pozwaną powództwo zasługuje na oddalenie na podstawie art. 5 k.c., albowiem ukształtowany pomiędzy stronami stosunek prawny cechował się rażącą dysproporcją praw i obowiązków i jako taki naruszał dobre obyczaje w obrocie gospodarczym, zasadę wzajemnej lojalności i zaufania kontrahentów (k. 158-161).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 2 grudnia 2010r. powódka zawarła z pozwaną M. K. umowę najmu lokalu usługowego znajdującego się w budynku (...) Galeria (...) w B. przy ul. (...), w celu prowadzenia działalności gospodarczej (...) o pow. 73,42 m⁽²⁾. Strony ustaliły wysokość czynszu w wysokości 45 zł netto za 1m⁽²⁾ oraz opłatę eksploatacyjną w wysokości 11 zł netto za 1m⁽²⁾. Pozwana była zobowiązana do zapłaty za fakturę w terminie do dnia 10 każdego miesiąca.

dowód: umowa najmu z dnia 2.12.2010r. (k. 10-19)

Powódka nie wywiązywała się z obowiązków wynikających z zawartej umowy i pozostawała w zwłoce z zapłatą czynszu oraz innych opłat wynikających z zawartej umowy najmu. Ponadto pozwana mimo obowiązku prowadzenia baru dla klientów w godzinach otwarcia Galerii (...) nie dotrzymywała warunków umowy i zamykała go wcześniej. Pozwana nie zwracała się do powódki o obniżenie czynszu ani o wcześniejsze rozwiązanie umowy.

Powódka podejmowała próby ustalenia dogodnych dla pozwanej warunków spłaty jej zadłużenia. Pomimo zawartego w dniu 25 stycznia 2012r. porozumienia co do zapłaty zaległości oraz podjętych kolejnych ustaleń pozwana nie dokonała spłaty całej zaległej należności. Z uwagi na brak zapłaty zaległego czynszu powódka nie wyraziła zgody na prowadzenie przez pozwaną nowej działalności.

dowód: pismo powódki z dnia 18.01.2012r. (k. 47), porozumienie z dnia 25.01.2012r. (k. 48), pismo powódki z dnia 8.02.2012r. (k. 49), notatka (k. 50), pismo powódki z dnia 22.02.2013r. (k. 52-53), zeznania świadków: R. B. (k. 187-188 od 00:12:02 do 00:32:25), J. S. (k. 188 od 00:32:25 do 00:47:46), zeznanie pozwanej M. K. (k. 189 od 00:49:24 do 01:06:36)

Na mocy porozumienia zawartego w dniu 20 marca 2013r. pozwana opróżniła i wydała powódce wynajmowany lokal oraz uznała wysokość roszczenia i zobowiązała się do spłaty zadłużenia wynikającego z wyszczególnionych w porozumieniu faktur VAT w łącznej wysokości 93 414,59 zł w ratach płatnych do dnia 15 każdego miesiąca począwszy od maja 2013r. Strony w § 5 ust. 5 porozumienia ustaliły, że brak zapłaty którejkolwiek raty, lub zapłata raty z opóźnieniem albo w niepełnej wysokości skutkuje natychmiastową wymagalnością całej należności wraz z odsetkami. Celem zabezpieczenia roszczeń powódki pozwana M. K. wystawiła weksel in blanco, który został poręczony przez pozwanego R. K.. Pozwani podpisali również deklarację wekslową.

dowód: weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową (k. 28-29), porozumienie z dnia 20.03.2013r. (k. 26-27), protokół zdawczo-odbiorczy z dnia 20.03.2013r. (k. 55), faktury VAT (k. 56-72), zeznanie pozwanej M. K. (k. 189 od 00:49:24 do 01:06:36)

Z uwagi, iż pozwana nie wywiązała się z postanowień porozumienia powódka w dniu 27 maja 2013r. wypełniła weksel in blanco na kwotę 112 793,10 zł i wezwała pozwanych do wykupu weksla najpóźniej do dnia 3 czerwca 2013r. Kwota weksla stanowi sumę należności głównych wynikających z objętych porozumieniem faktur VAT wraz z maksymalnymi odsetkami, do których zostały ograniczone zgodnie z treścią art. 359§ 2² k.c. odsetki umowne określone w § 6 ust. 17 umowy najmu.

dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 17.05.2013r. (k. 75-76), wezwanie do wykupu weksla z dnia 27.05.2013r. (k. 79-80), wypełniony weksel (k. 77), umowa najmu (k. 10-19), zeznanie pozwanej M. K. (k. 189 od 00:49:24 do 01:06:36)

Powyższy stan faktyczny był w niniejszej sprawie bezsporny. Pozwani nie zakwestionowali istnienia stosunku prawnego oraz wysokości roszczenia. Dołączone do akt sprawy dokumenty nie budziły wątpliwości Sądu. Ponadto Sąd uznał zeznania w/w świadków oraz pozwanej za wiarygodne, albowiem były spójne i logiczne.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powódka dochodziła swojego roszczenia na podstawie wypełnionego weksla in blanco pozwanej poręczonego przez męża pozwanej R. K.. Zobowiązanie z weksla powstaje z chwilą jego wystawienia. Cechą zobowiązania wekslowego jest jego abstrakcyjność, która oznacza, że powstaje nowe zobowiązanie oparte na przepisach prawa wekslowego.

Przedłożony przez powódkę do akt sprawy weksel spełnia wszystkie elementy ustawowe niezbędne dla jego ważności. Podkreślić należy, że zobowiązanie wekslowe powstaje z chwilą wystawienia weksla i posiadacz weksla może dochodzić zapłaty sumy wekslowej na drodze sądowej przeciwko dłużnikowi, który złożył ważny podpis na wekslu. Pozwani nie kwestionowali autentyczności swoich podpisów złożonych na wekslu ani faktu wręczenia weksla niepełnego powódce w celu zabezpieczenia swoich zobowiązań. Bezspornym w niniejszej sprawie jest również wysokość zobowiązania.

Wskazać również należy, że pozwany R. K. jest poręczycielem wekslowym. Zgodnie z treścią art. 32 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r. prawo wekslowe poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Pozwani nie wykazali, że ich zobowiązanie było nieważne z powodu wady formalnej. Zobowiązanie z tytułu poręczenia wekslowego jest zawsze zobowiązaniem wekslowym, a więc cechuje się abstrakcyjnością i bezwarunkowością. Zobowiązania osób podpisanych na wekslu są samodzielne, a odpowiedzialność wszystkich dłużników wekslowych jest solidarna.

Ponieważ pozwana nie wywiązała się z warunków porozumienia zawartego z powódką w dnia 20 marca 2013r. nie dokonała spłaty istniejącego zadłużenia wynikającego z faktur VAT w wysokości 93 414,59 zł powiększonego o odsetki maksymalne, powódka uprawniona była do wypełnienia weksla in blanco, co też uczyniła w dniu 27 maja 2013r. zgodnie z treścią deklaracji wekslowej i wezwała pozwanych do jego wykupu najpóźniej do dnia 3 czerwca 2013r. Bezsprzeczne jest, że pozwani nie wykupili weksla i nie spłacili zobowiązań. Roszczenie powódki zasługiwało zatem na uwzględnienie.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że w niniejszej sprawie niezasadny jest zarzut nieważności umowy jako sprzecznej z zasadami współżycia społecznego. W wyroku z dnia 2 października 2003 r. (V CK 241/02, Lex nr 175961) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że w relacjach pomiędzy przedsiębiorcami zasady współżycia społecznego należy rozumieć jako zasady rzetelności i lojalności w stosunku do partnera umowy. Pozwani nie wykazali, aby którakolwiek z tych zasad została przez powódkę naruszona. Podkreślić należy, że pozwana prowadzi działalność gospodarczą od 1991r., jest zatem doświadczonym przedsiębiorcą. Pozwana podpisała umowę najmu dobrowolnie, świadomie i bez przymusu, pozwana знаła treść umowy i zaakceptowała jej warunki. Co istotne pozwana nie zwracała się do powódki o obniżenie czynszu bądź o wcześniejsze rozwiązanie umowy w drodze porozumienia stron co istotnie zmniejszyłoby wysokość zadłużenia. Pozwana w trakcie trwania umowy nie podnosiła, że czynsz jest nadmiernie wygórowany lub, że warunki umowy są niesprawiedliwe. Strony cały czas pozostawały ze sobą w kontakcie. Powódka wielokrotnie podejmowała próby dogodnej dla pozwanej spłaty zadłużenia, lecz pozwana nie wywiązywała się z przyjętych ustaleń. Pozwani nie wykazali aby stosunek prawny cechował się rażąco dysproporcją praw i obowiązków i by naruszał dobre obyczaje w obrocie gospodarczym. Pozwana prowadząc od tak wielu lat działalność gospodarczą winna poczynić odpowiednie rozeznanie co do możliwości zarobkowych lokalu w danym miejscu oraz podjąć stosowne działania w celu zmniejszenia rosnących strat.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 496 k.p.c. utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w dniu 25 czerwca 2013r. w sprawie I Nc 178/13 (punkt 1 wyroku).

Ponieważ pozwani korzystali z pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd na podstawie § 6 pkt 6 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu zasądził od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Bydgoszczy na rzecz Kancelarii Radcy Prawnego M. A. (1) kwotę 4 428 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu (punkt 2 wyroku).

Na podstawie art. 113 ust. 1 a contrario ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych kosztami sądowymi, od uiszczenia których pozwani byli zwolnieni obciąża Skarb Państwa. (punkt 3 wyroku).

SSO Wojciech Rybarczyk